

5 SIVISTYSLAUTAKUNTA

5.1 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Toiminta-ajatus

Hartolan kunnan sivistystoimen tehtävä on järjestää varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluja, kirjastopalveluja sekä nuoriso-, liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja kuntalaisille.

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Opetushallitus on laatinut valtakunnalliset varhaiskasvatuksen perusteet, joihin paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) pohjautuu. Toimintayksiköissä laaditaan henkilökohtainen vasu jokaiselle lapselle. Kunnan tulee järjestää 20 tunnin laajuinen varhaiskasvatus joko osapäiväisenä tai osaviikkoisena. Vanhempien tulee osoittaa tätä laajempi varhaiskasvatuksen tarve.

Toimintayksiköistä ja niiden toiminnasta

Varhaiskasvatusta annetaan päiväkotit Vantussa, ryhmäperhepäiväkotit Onnimannissa, sekä perhepäivähoitajien kodeissa. Vantussa on 41 paikkaa 3–6-v. lapsille. Siellä järjestetään lain velvoittama esiopetus (POL 26 a §). Metsätähtien esiopetusryhmässä on 20 paikkaa. Saturuusujen 3–5-vuotiaiden ryhmässä on 21 paikkaa. Vanttu on avoinna klo 6.45-17. Tarveharkintaista vuorohoitoa tarjoavassa Onnimannissa on 24 paikkaa 0–6-v. lapsille. Hartolassa työskentelee 3 perhepäivähoitajaa omissa kodeissaan. Yhtä hoitajaa kohti on 4 paikkaa 0–5-v. lapsille. Hoitajien työaika on 40h/viikko. Perhepäivähoidossa olevien lasten varahoito järjestetään Onnimannissa ja Vantussa.

V. 2016 lapsia oli Saturuusujen ryhmässä keskimäärin 18.5 lasta /kk, kokopäiväisiä läsnäolopäiviä oli 2657 ja osapäiväisiä 141. Metsätähtien ryhmässä esiopetusta sai keväällä 15 lasta, joista sen lisäksi hoidossa oli 14 lasta. Syksyllä esiopetusta sai 18 lasta, joista 10 oli myös hoidossa.

Esikoululaisten läsnäolopäiviä oli 2525. Niiden lisäksi esikoululaisten kokopäivähoidon läsnäoloja oli 318 ja osapäivähoidon läsnäoloja 1152. Onnimannissa lapsia oli keskimäärin 28/kk ja läsnäoloja 3754. Perhepäivähoidossa läsnäolopäiviä oli 2295.

Suhdeluvut pysyivät ennallaan (1/7).

Kaikki yksiköt tekivät yhteistyötä, mikä korostui henkilöstötarpeiden muutosten vuoksi esim. varahoidon tai (sairas)lomien aikana. Milloin suhdeluku vain salli, em. tilanteissa pyrittiin käyttämään ensisijaisesti omaa henkilökuntaa.

Vanttu oli suljettu neljä viikkoa heinäkuussa. Varhaiskasvatusta tarjottiin Onnimannissa.

Henkilökunnan lomat oli järjestetty niin, että henkilökuntaa oli riittävästi töissä lomakauden aikana.

Henkilökunta

V. 2016 toimintayksiköissä työskenteli esimiehen lisäksi 18 työntekijää. Vantussa työskenteli 3 lastentarhanopettajaa, 2 lastenhoitajaa ja 3 avustajaa, joista 1 on osa-aikaeläkkeellä, sekä 1

ruokahuolto/siivoustyöntekijä. Onnimannissa työskenteli 2 lastenhoitajaa ja 4 perhepäivähoitajaa. He huolehtivat myös siivouksesta ja ruokahuollosta. Omissa kodeissaan työskenteli 3 perhepäivähoitajaa. Päivähoidon esimies oli koko vuoden vuorotteluvapaalla. Hänen sijaisenaan toimi yksi lastentarhanopettajista. Yksi lastenhoitaja oli vuorotteluvapaalla syyskuun alusta vuoden loppuun. Henkilökunta piti talkoovapaita.

Varhaiserityiskasvatus

Lapsella on oikeus laajempaan varhaiskasvatukseen esim. kuntoutuksen vuoksi. Riittävä tuki on järjestettävä heti tuen tarpeen ilmetessä. Erityistä tukea tarvitsevat lapset pyritään sijoittamaan ensisijaisesti Vanttuun, jossa heidän on mahdollista saada ohjausta koulutetulta henkilökunnalta sekä varhaiserityisopettajalta. Varhaiserityisopettajan palvelut ostettiin Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukselta, ja ne olivat käytettävissä kahtena ennalta sovittuna päivänä kuukaudessa. Vantussa järjestettiin pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan 5-vuotiaan lapsen ensimmäinen opetusvuosi.

Lasten kotihoidon tuki

Lasten kotihoidon tuki

Sosiaali- ja terveystoimen lakisääteisiin palveluihin alle kouluikäisten lasten kohdalla kuuluu lasten päivähoidon lisäksi tietyin edellytyksin lasten kotihoidon tuki tai yksityisen hoidon tuki. Perheet voivat valita kunnan järjestämän päivähoidon sijaan yksityisen päivähoidon, jossa tuki maksetaan Kelan kautta palvelun tuottajalle tai lasten kotihoidon tuen, jos perheessä on alle 3-vuotias lapsi/lapsia. Lasten kotihoidon tuki maksetaan Kelan kautta kunnan päivähoitoon varatuista määrärahoista.

Lasten kotihoidontuen saajien määrä vuosina 2010–2016

Lasten kodinhoidon tuet		
Vuosiluku	Keskimäärin lapsia	Kodinhoitotuen määrä
2010	38	101 754 €
2011	37	97 000 €
2012	30	99 270 €
2013	36	101560 €
2014	36	112262 €

2015	37	118750 €
2016	46	144060 €

Tapahtumista

Tavanomaisen toiminnan lisäksi vuoden aikana oli monenlaisia tapahtumia ja juhlia. Laskiaistapahtuma oli helmikuussa. Perinteistä Pihamaa-juhlaa vietettiin toukokuussa. Vantun väki teki kevätretken Lahden kaupunginteatteriin ja Onnimanni sekä perhepäivähoito Joutsaan kotieläintilalle. Eskarit osallistuivat Kotisairaanhoidon järjestämiin kevätkarkeloihin. 29.9. juhlittiin 30 vuotta täyttävää Vanttua ja 10 vuotta täyttävää Onnimannia. Varpaat vauhtiin -liikuntaseikkailu innosti lapsia Vantussa ja Onnimannissa. Maa- ja kotitalousnaiset kävivät Vantussa kertomassa lapsille kasviaarteista. Kirjastoauto vieraili Vantussa ja Onnimannissa joka 2. viikko ja perhepäivähoitajien luona kerran kuukaudessa. Varhaiskasvatuksen väki osallistui joihinkin koulun järjestämiin tapahtumiin. Kesällä sekä Vantussa että Onnimannissa oli 2 nuorta työllistettynä.

Koulutuksesta

Lähikuntien kanssa järjestettiin yhteinen koulutuspäivä mediakasvatuksesta. Neljä työntekijää sai iPad-koulutusta keväällä ja syksyllä. Yksi avustaja sai koulutusta vallattoman lapsen haastavaan kohtaamiseen ja esimiehen vuorotteluvapaan sijainen liittyen asiakasmaksuihin ja varhaiskasvatukseen.

Toiminnallisista tavoitteista

Hartolan esiopetuksen opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2016. Uusi varhaiskasvatustilanne otettiin toiminnan perustaksi. Vanhempien ja lasten osallistaminen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnittelutyöhön näkyi vasu-keskusteluina ja vanhempainillana. Turvallisuussuunnitelmaa ei päivitetty, siihen liittyviä harjoituksia ei järjestetty eikä perehdytysohjeita uusittu. Henkilökunnan työhyvinvoinnista huolehdittiin järjestämällä kehityskeskusteluja ja työtoimintaa (Askel-haaste Sysmän kunnan kanssa).

5.3 PERUSOPETUS

Toiminta-ajatus

Perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa ja muodostaa opetussuunnitelmallisesti yhtenäisen kokonaisuuden. Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä.

Tavoitteet 2016 ja tavoitteiden toteutuminen

PERUSOPETUKSEN TAVOITTEET V. 2016				
Tavoite	Mittari	Tavoite	Toteutuma	Lisätietoa

Riittävä opetus ja ohjaus	Tuntikehys/oppilas	2,00 - 2,20 h	2,20 h	
Jatko-opintokelpoisuuden saavuttaminen	Perusopetuksen päättötodistus	100 %	97 %	
A m m a t t i t a i t o i n e n henkilöstö	Muodollisesti pätevän henkilökunnan osuus	> 90 %	95 %	
H e n k i l ö s t ö n täydennyskoulutus	Koulutuspäivien määrä/ henkilökunnan määrä	1,5	1,9	runsaasti opetussuunnitelma-koulutusta
Liikunnallinen koulupäivä	Päivittäisen koululiikunnan määrä/oppilas	1 h	1 h	liikuntatunnit välkkäritoiminta pitkä välitunti toimintapäivät lajeihin tutustumiset
K o u l u k i u s a a m i s e n vähentäminen	Kiusatuksi joutuminen 1-6 lk ja 7-9 lk Toisten kiusaaminen 1-6lk ja 7-9 lk	1-6 <17 %, 7-9 < 8 % 1-6 < 7 %, 7-9 < 8 %	1-6 lk 10 % 7-9 lk 8 % 1-6 lk 8 % 7-9 lk 4 %	ikäluokittaiset vaihtelut suuria

Perusopetuksen tunnuslukuja

PERUSOPETUKSEN TUNNUSLUKUJA			
Lukumäärä	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Oppilasmäärä	199	217	190
Rehtori	0,5	0,5	0,5
Päätoimiset opettajat	20	18	18,5
Koulunkäynninohjaajat	11	10,5	9,5
Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	1	1	1
Lukumäärä	TP 2015	TA 2016	TA 2016
Tehostetun tuen piirissä olevat	22	22	31

oppilaat lukumäärä			
Tehostetun tuen piirissä olevat oppilaat (prosenttia)	11,06 %	10 %	16,32 %
Erityisen tuen piirissä olevat oppilaat lukumäärä	20	20	17
Erityisen tuen piirissä olevat oppilaat (prosenttia)	10,05 %	9,0 %	8,95 %

Perusopetuksen lisäksi tammikuusta 2016 alkaen on koulussa järjestetty maahanmuuttajille perusopetukseen valmistavaa opetusta. Ryhmällä on ollut oma opettaja ja koulunkäynninohjaaja. Ryhmän oppilasmäärä on ollut 15–19 oppilasta.

Lukuvuodeksi 2016–2017 on palkattu kouluun rerurssiopettaja samanaikaisopettajaksi ja haastavien ryhmien jakamiseksi keskeisissä oppiaineissa kahdeksi opetusryhmäksi. Resurssiopettajan palkkaamiseen on saatu Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustusta.

Koulussa on runsaasti tukea oppimiseensa tukea tarvitsevia tehostetun ja erityisen tuen oppilaita. Heidän opetuksensa on järjestetty oman ikäluokan yleisopetuksen opetusryhmässä koulunkäynninohjaajien ja osa-aikaisen erityisopetuksen tuella. Poikkeuksena ovat toiminta-alueittain järjestetyn opetuksen oppilaat, jotka opiskelevat omassa pienryhmässään. Koulunkäynninohjaajien palkkakuluihin on saatu OKM:n erityisavustusta.

VAPAA-AIKATOIMI (1.1.2017 alkaen HYVINVOINTIPALVELUT, toimi muuttuu palveluksi)

KULTTUURITOIMI

Toiminnan painopistealueet 2016

Kulttuuripalvelut ovat erittäin tärkeä osa kunnan matkailullista vetovoimaa. Markkinoimme aktiivisesti Vanha-Koskipään, Maila Talvio -salongin kuvataidenäyttelyä seutukuntien kesänäyttelyiden yhteydessä. Järjestimme tapahtumia yhteistyössä yrittäjien ja paikallisten järjestöjen kanssa mm. Kunkkurock, lasten ja nuorten "minifestarit" 8.6. La Kardemummassa. Kuntalaisille järjestimme myös kolme (3) Kino Metso elokuvatapahtumaa Keski-Suomen elokuvakeskuksen kanssa sekä musiikki-, teatteri- ja tanssiesityksiä kirjastossa ja KunkkuAreenalla. Jaoimme järjestöille avustuksia 1.800€.

Tavoitteet 2016

1. Seudullinen matkailuyhteistyö ja markkinoinnin kehittäminen. Matkailuharjoittelija teki kattavan markkinointiselvityksen Hartolan kunnan matkailupalveluista.

LIIKUNTATOIMI

Mahdollistimme monipuolisen liikunnan harrastamisen eri-ikäisille kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille tarjoamalla tiloja ja paikkoja yksittäisten liikkujien ja ryhmien tarpeisiin. KunkkuAreenan yhteyteen rakennettu Ulkolähiliikuntapaikka avattiin toukokuussa. Lähiliikuntapaikka tarjoaa erinomaiset puitteet liikunnalliselle koulupäivälle ja toimii monien lajien tutustumispaikkana kaikenikäisille liikkujalle. Jaoimme liikuntajärjestöille avustuksia 11.000€ sekä LiikuntaKustavuksen Esa Peltoselle.

Toiminnan painopistealueet 2016

Aktiivisemmaksi askel kerrallaan -terveysliikuntahankkeen (ajalle 1.1.2015– 31.12.2017) avulla liikuntatoimi osti liikuntaneuvontapalveluja 2 pv/vko Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilulta (PHLU). Vähän liikuntaa harrastavien kuntalaisten määrä on kasvanut. Liikuntaneuvoja on tärkeä ammatillinen osaaja erilaisten terveysliikunnan muotojen kehittäjänä. Hanke sai avustusta 13.000e. PHLU:n tekemän liikuntatutkimuksen mukaan Hartolassa kaivataan enemmän mahdollisuuksia osallistua innostavasti ohjattuihin ryhmiin ja matalan kynnyksen vertaisryhmiin. Myös liikuntaneuvojan työpanos liikunnanohjaajana osoitti, että tarvitsemme lisäresursseja kuntalaisten terveysliikunnan ohjaamiseen sekä elämäntapamuutosten tukemiseen. Yksilöllisen liikuntaneuvojan asiakasmäärät nousivat yli 50 %. Myös erityistukea tarvitsevien liikuntaryhmien ammattitaitoisen liikunnanohjaajan tarve kasvoi.

Tavoitteet 2016

1. Terveysliikuntaa kehitettiin Päijät-Hämeessä yhteisen toimenpideohjelman mukaisesti.
2. Järjestimme liikuntaneuvojan kanssa matalan kynnyksen liikuntaryhmiä, jumpparyhmiä, työhyvinvointia lisäävän Askelhaasteen (kevällä ja syksyllä) sekä kuntalaisten kuntotestauspäivän.
3. Uusi ulkolähiliikuntapaikka avattiin toukokuussa KunkkuAreenan ja Yhtenäiskoulun yhteyteen. Kuntalaisille järjestettiin liikunnanohjausta ja kuntopaikkojen esittelyä kunnan eri liikuntapaikoissa vuodenaikojen harrastusmahdollisuudet huomioon ottaen.

NUORISOTOIMI

Toiminnan painopistealueet 2016

Nuorisopalvelut tukevat nuorisolain mukaisesti lapsien ja nuorien myönteistä kasvua ja kehitystä sekä kansalaisvalmiuksien ja sosiaalisten taitojen vahvistamista. Nuorisotila Nuokku varmistaa nuorten osallistamisen turvallisessa, päihteettömässä vapaa-ajan viettopaikassa. Tila toimii lapsen ja nuoren itsenäistymisen tukena ja yhteistyömahdollisuutena kodin ja koulun kanssa. Hartolassa on 7 jäseninen nuorisovaltuusto. Nuorisotoimi jakoi avustuksia järjestöille 16.000€.

Nuorisopalvelut: Nuorisotila Nuokku, Hartolan etsivä ja Nuorten Työpaja muuttivat kunnan omaan tilaan, ent. hammashoitolaan lokakuussa. Yhteiset tilat mahdollistavat ennaltaehkäisevän nuorisotyön tavoitteellisemmän toiminnan "yhden oven" -periaatteella hartolalaisille 7-29 -vuotiaille lapsille ja nuorille.

Hartolan kunta on Koulutuskeskus Salpauksen *OPINtie-hankkeen*, *OPINpajan* osatoteuttaja 30.6.2017 asti. Hankkeen kohderyhmänä on päijäthämäläiset 16–29-vuotiaat nuoret, jotka tarvitsevat mm. opintopolkuja, koulutuksellisia matalan kynnyksen ohjauspalveluja. Hankkeessa työskentelee Sysmän ja Hartolan kuntien yhteinen työvalmentaja. Tavoitteena on tukea peruskoulun jälkeisiä opintoja erityisesti niille nuorille, jotka ovat keskeyttäneet tai ovat vaarassa keskeyttää opintonsa. OPINpajalla voi ohjatusti ja tuetusti suorittaa ammatillisia opintoja.

Nuoripalvelut vastasi nuorten kesätyöllistämisestä tavoitteena nuorien tarvitsemien valmiuksien lisääminen työmarkkinoilla. Kesäpasseja jaettiin 80 kpl. Kesäpasseja avustivat Lions Club Hartola sekä Hartolan yrittäjät.

Tavoitteet 2016

1. Nuorisotyössä keskityttiin päihteettömien ja ohjattujen Nuokkuiltojen lisäämiseen 7–29-vuotiaille. Nuokkuiltoja järjestettiin maanantaista-perjantaihin sekä koko kesän ajan KesäNuokku. Nuokkuiltoja pidettiin myös muina loma-aikoina. Nuorisotilassa on yli 100 käyntikertaa / vko. K13-Nuokku vakiintui kesällä ja se jatkuu viikottain.
2. Seudullinen yhteistyö nuorten ajankohtaisissa asioissa jatkui säännöllisesti (myös Joutsa ja Pertunmaa). Teimme ennaltaehkäisevää päihdetyötä mm. Yhtenäiskoululla 7.–9. luokkalaisille ja heidän vanhemmilleen Myllyhoitoyhdistyksen "Selvä pää" -kampanjalla. Päihdeyhteistyöhön keskityttiin PETE-toiminnan lisäksi nuorisotyön moniammatillisissa työryhmissä sekä Lahden Ankkuritiimin kanssa. Yhteistyön teemoja oli myös monikulttuurinen ja kansainvälinen nuorisotyö sekä liikenneturvallisuus.

Erityisnuorisotyötä tekivät kunnassa Hartolan etsivä- ja Nuorten Työpaja -hankkeet.

Erityisnuorisotyöntekijät tavoittivat lähes kaikki alle 29-vuotiaat ilman koulutusta tai työtä olevat nuoret sekä ne, joilla on riski jäädä koulutuksen ja / tai työelämän ulkopuolelle.

NUORTEN TYÖPAJA -HANKE

Nuorten Työpaja Signaali auttaa nuoria sijoittumaan koulutukseen ja työelämään sekä parantamaan itsenäistymistä ja elämönhallintaa. Työpaja tarjosi 26 työttömälle nuorelle, joista seitsemän (7) oli naisia, laadukasta ja eteenpäin vievää työpajatoimintaa. Nuorten ikäjakauma oli 15–32 vuotta. Näistä nuorista sijoittui myönteisesti eteenpäin (esimerkiksi koulutukseen, työelämään, työkokeiluun ja armeijaan) 81%.

Nuorten Työpaja – hankkeessa työskenteli kaksi (2) työntekijää ja sen toiminta rahoitettiin valtionavustuksella sekä Hartolan kunnan omarahoitusosuudella. Nuorten Työpaja – hankkeeseen on saatu valtionavustusta vuodesta 2006 lähtien. Hankekaudelle 1.6.2016 – 31.5.2017 avustusta myönnettiin 26.000€.

	Toteutunut 2016	Tavoite 2017	Tavoite 2018
Asiakkuudet	26 nuorta / 28	29 nuorta	30 nuorta
Läsnäoloprosentti	84,9% / 74,0	74,50 %	75,00 %
Myönteinen jatkosijoittuminen	81,0% / 80,0%	80,0%	80,0%

(Vuosi 2016 toteutunut / tavoite)

HARTOLAN ETSIVÄ -HANKE

Hartolan Etsivä -hankkeessa tehdään laissa säädettyä erityisnuorisotyötä, jonka kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat nuoret. Vuonna 2016 aloitettiin yhteistyössä Nuorten Työpaja Signaalin kanssa Pajakahvilatoiminta, joka tavoitti viikkotasolla noin 15 kävijää. Starttivalmennusta jatkettiin ja etsivä nuorisotyöntekijä toimi aktiivisesti maahanmuuttajanuorten parissa. Etsivä nuorisotyöntekijä toimi Rikosseuraamuslaitoksen apuvalvojana ja oli mukana Puolustusvoimien Time out-toiminnassa.

Hartolan etsivä nuorisotyö painottuu ennaltaehkäisevään työhön, jonka myötä yhteistyö Yhtenäiskoulun kanssa oli erittäin tiivistä ja oppilaitosyhteistyötä alueen toisen asteen oppilaitosten kanssa kehitettiin.

Vuonna 2016 etsivässä nuorisotyössä oli 33 asiakasta, joita ohjattiin erilaisiin toimenpiteisiin, kuten opintoihin, työkokeiluun, kuntouttavaan työtoimintaan, mielenterveyspalveluihin jne.

Hankkeessa työskenteli yksi (1) henkilö. Hankekaudelle 17.9.2016 – 16.9.2017 myönnettiin 30.000 € valtionavustusta. Hanke on työllistänyt alusta asti yhden henkilön.

	2016	2017	2018
Asiakkuudet	33	30	30

ERITYISTOIMINNOT

Vuonna 2016 lainattavilla polkupyörillä on ollut kolme varsinaista lainauspistettä: pääkirjasto, Linna-Hotelli ja Gasthaus Koskenniemi, mutta polkupyöriä järjestettiin asiakkaiden käyttöön virka-ajan ulkopuolellakin. Polkupyöriä hankittiin 2 kpl kunnan henkilökunnan käyttöön. Peräkärillä varustettua polkupyörää on käytetty kirjaston tavarankuljetuksiin.

KIRJASTOTOIMI 2016

Kokonaislainaus koostuu seuraavista lainoista: pääkirjasto, kirjastoauto ja kaukolainat. Aukiolotunnit koostuvat pääkirjaston 1836 h ja kirjastoauton 303h aukiolotunneista.

Mittari	TP2015	TP2016
Kirjastoauton pysäkit	49	43
Uutta aineistoa hankittiin	2414	1928
Asiakaskäynnit yhteensä	24 197	22 804
Asiakaskäynnit / asukas	8,1	8,1
Verkkokäyntejä Lastu-tietokannassa	4087	1611

Aukiolotunnit yhteensä	1951	2139
Kokonaislainaus	44 142	47 755
Lainaukset / asukas	17	16,3
Kirjastoauton ajokilometrit	10 813	8500

Vuoden 2015 viimevuotisia toimintakertomuksen lukuja on korjattu, koska ne ovat olleet virheellisiä kirjastonjohtajan kokemattomuuden vuoksi.

Luvut eivät siten aivan täsmää vuoden 2015 toimintakertomuksen kanssa.

Vinkkaus ja kirjastonkäytön opetus

Järjestimme kirjavinkkausta koko yhtenäiskoulun oppilaille, sekä kirjastonkäytön opetusta alakoulun oppilaille. Kirjastolta tehtiin kaksi kirjavinkkausvierailua Vanhusten päivätoimintakerhoon, joissa osallistujia oli yhteensä n. 25 henkilöä.

Alakoulun 1.– 6. luokkien oppilaat suorittivat runsaasti lukudiplomeja keväällä 2016. Näyttelyitä kirjastossa järjestettiin 3 kpl. Käyttäjäkoulutuksia luokille 4 kpl, joissa oli yhteensä 86 oppilasta. Tapahtumia oli 5 kpl, niihin osallistui 434 henkilöä.

Aloitimme keväällä 2016 kirjastossa lukukoira-kokeilun. Lukukoira Sisu oli kirjastossa koululuokkien käyntien yhteydessä (opettajien pyynnöstä) tai jos asiakkaat olivat muuten halukkaita tutustumaan siihen. Lukukoira innosti oppilaita tulemaan kirjastoon ja kuulimme opettajilta sen lisäävän lasten halukkuutta käydä kirjastossa. Kukaan ei ole vielä käynyt lukemassa koiralle. Lukuinnostuksen lisääntyminen lasten keskuudessa koiran läsnäolon vuoksi on merkki siitä, että lukukoira-toimintaa kannattaa jatkaa.

Kirjastoaineisto

Kirjastokokoelmaa pyrittiin pitämään hartolalaisten asiakkaiden tarpeisiin ajantasaisena. Tietokirjoja pyrittiin hankkimaan harkiten asiakaskunnan toiveita sekä yleissivistäviä tarpeita huomioiden. Aikakauslehtitarjontaa muokattiin lähinnä lainauslukujen mukaan.

Sähköiset lehtipalvelut, kansainvälinen PressDisplay, sekä kotimaisten lehtien ePress ovat luettavissa kirjaston lehtisalin koneelta.

Vanhentunutta, huonokuntoista ja erittäin vähän lainattua aineistoa poistettiin kokoelmista. Perustettiin myös vanhojen kirjojen kokoelma kokoelmasta poistetusta erittäin vanhoista kirjoista. Näitä kirjoja lainataan asiakkaille ns. ”vihkolainoina”, jos niiden kunto on riittävän hyvä.

Tiedotus

Kirjaston tapahtumista ja poikkeusaukioloajoista tiedotettiin Lähilehdessä, Lastu-verkkokirjaston internetsivuilla, mainosjulisteilla ja Facebookissa.

Kirjastoauto

Kirjastoautopalvelun osto- ja myyntisopimus uusittiin jälleen vuodeksi eteenpäin Heinolan kaupunginkirjaston kanssa. Keväällä 2016 aloitti liikennöimään uusi kirjastoauto nimeltä Sulka.

Auto palveli kunnan asukkaita viidellä reitillä vuoroviikoin, sekä parittomina lauantapäivinä. Se vieraili koululla perjantaisin ja Onnimannissa ja Vantussa parillisten viikkojen maanantaina.

Auton aikataulu löytyy paperiversiona, sekä kirjaston internetsivuilta:

<http://lastukirjastot.fi/kirjastoautohartolassa>. Kirjastoauto Sulalla on myös oma Facebook -sivu. Kirjastoautossa on saatavilla tabletin käytön neuvontaa.

PÄIJÄT-HÄMEEN SEUDULLINEN KIRJASTOYHTEISTYÖ 2016

Vuonna 2016 yhdistettiin Päijät-Hämeen kirjastojen tietokannat ja aloitettiin seutukuljetukset kirjastojen välillä. Lastu-verkkotietokanta jatkoi toimintaansa. Kirjaston henkilökunta osallistui Päijät-Hämeen kirjastojen seudullisen yhteistyön suunnitteluun työskentelemällä seudullisissa työryhmissä, tiimeissä ja koulutuksissa. Kirjastojen välisen yhteistyön aiheuttamat tietotekniset ja logistiset kulut kustannettiin suhteessa asukalukuihin.

Tunnusluvut

Tavoite	Mittari	Tunnusluku	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Palvelun saatavuuden parantaminen ja käytön edistäminen	Kokonaislainaus	lainausten lkm	44 142	47 000	47 755
	– pääkirjasto		33 450		39136
	– kirjastoauto		10 692		8619
	– kaukolainat		291		145
	(ei laskettu kokonaislainausluvuun)				

Palvelun saatavuuden parantaminen ja käytön edistäminen	Lainat/asukas	lainausten lkm	17	18,5	16,3
Palvelun saatavuuden parantaminen ja käytön edistäminen	Kirjastokäynnit yht.	käyntien lkm	24 167	25 000	22 804
	– pääkirjasto		20 098		19 149
	– kirjastoauto		4069		3655
Palvelun saatavuuden parantaminen ja käytön edistäminen	Kirjastokäynnit/asukas	käyntien lkm/asukas	8,2	9,6	8,1
Henkilökunnan riittävä määrä aukioloaikojen ja hyvien kirjastopalvelun turvaamiseksi	Henkilötyövuodet:	henkilötyövuodet			
	- kirjaston palkkaamat		3,0	3,0	3,0
	- työllistämistuella		0,85	0,85	0,85
	- yhteensä		3,85	3,85	3,85
Hyvä palveluiden saavutettavuus	Kirjastoautopysäkit	pysäkkien lkm	49		43
Hyvä palveluiden saavutettavuus	Pääkirjaston aukiolotunnit vuodessa	aukiolotuntien lkm	1676		1836
Kirjastohenkilöstön osaamisen parantaminen	Henkilöstön koulutus yhteensä	päivien lkm	20		9

Henkilöstö ja koulutukset

Kirjastonjohtaja, kirjastovirkailija ja kirjastoautonkuljettajavirkailija, sekä tilapäinen kirjastoavustaja työskentelevät kirjastossa.

Yhteensä koko henkilöstö oli koulutuksissa yhdeksän päivää. Vähäinen koulutukseen osallistuminen johtuu kirjaston suppeasta henkilöstömäärästä, jonka vuoksi henkilökunta kävi lähinnä Lahden maakuntakirjastossa järjestettävissä yhden päivän koulutustilaisuuksissa. Kuljettajavirkailija kävi kirjastoautonkuljettajille järjestettävissä koulutuksissa siellä missä niitä järjestettiin.

KANSALAIPOISTO JA MUSIIKKIKOULU 2016

Toiminnan kuvaus

Itä-Hämeen opiston kansalaisopisto on Itä-Hämeen kansansivistystyön säätiön ylläpitämä Hartolan, Pertunmaan ja Sysmän kuntien alueella toimiva oppilaitos, joka tarjoaa nuorille ja aikuisille tilaisuuden kehittävään ja virkistävään opiskelu- ja harrastustoimintaan. Kansalaisopiston tehtävänä on antaa sellaisia tietoja ja taitoja, jotka auttavat omaehtoista itsensä kehittämistä, parantavat jatko-opintovalmiuksia ja edistävät sivistyksellisen tasa-arvon toteutumista. Suurimman osan rahoituksesta tehtävänsä suorittamiseen kansalaisopisto saa valtiolta ja osa tulee kuntien tukena.

Sitovat määrärahat

Kansalaisopiston ja musiikkikoulun asiakaspalvelujen ostoon on varattu vuonna 2016 enintään 51 445 euron määräraha siten, että

* musiikkikoulun asiakaspalvelujen ostoon 25239 euroa, josta käytetty 20664 euroa

* kansalaisopiston asiakaspalvelujen ostoon 26206 euroa, josta käytetty 24244 euroa.

Tunnusluvut vapaa sivistystyö

Kansalaisopisto	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Kurssilaisten kokonaismäärä, netto opiskelijamäärä	662	600	537
Kursseille osallistuneiden henkilöiden määrä brutto-opiskelijamäärä	1892	1400	1935
Opetustuntien määrä Hartolassa	2536	2240	2624

Musiikkikoulu	TP 2015	TA 2016	TP 2016
Oppilaita	17	17	17
Opetustuntien määrä	747	797	757